

**A PEDAGÓGUS SZAKVIZSGA
SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI SZAK
KÉPZÉSI PROGRAMJA
2017.**

1. A szakirányú továbbképzés megnevezése

Pedagógus szakvizsgára felkészítő szakirányú továbbképzés

2. A szakirányú továbbképzésben szerzhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése

Szakvizsgázott pedagógus (választott szakirány megnevezése) szakirányon

3. A szakirányú továbbképzés képzési területe

Pedagógusképzés

4. A felvétel feltétele

- 2006 utáni felsőoktatási rendszerben tanári MA szakképesítés bármely szakképzettséggel
- 2006 előtti felsőoktatási rendszerben szerzett főiskolai szintű tanári szakképzettség
- 2006 előtti felsőoktatási rendszerben szerzett egyetemi szintű tanári szakképzettség
- Tanítói oklevél, óvodapedagógus, gyógypedagógus

Megjegyzés: alapképzési szakok esetében az adott szakirányt magában foglaló alapképzésben vagy mesterképzésben szerzett oklevéllel lehet rész venni.

5. A képzési idő, félévekben meghatározva

4 félév, ebből 2 félév közös képzési szakasz
2 félév szakirányú képzési szakasz

6. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma

Összesen 120 kredit./ 360 óra / (Ebből 55 kredit a közös képzés tárgyaiból, 55 kredit szakirányú képzési tárgyakból, 10 kredit szakdolgozat.)

7. A képzés során elsajátítandó kompetenciák, tudáselemek, megszerzhető ismeretek, személyes adottságok, készségek, a szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben

7.1. Elsajátítandó kompetenciák: A program résztvevői a továbbképzés végére megismerik és elsajátítják azokat az elméleti és gyakorlati ismereteket, melyek segítségével képesek lesznek a nevelési-oktatási folyamatban jelentkező mérési-értékelési helyzetek hatékony ellátására, alkotó módon tudják felhasználni a megismert mérési módszereket. A szakmai attitűdök és magatartás terén rendelkeznek a szakképzettségüknek megfelelő munkakörökben való önálló munkavégzés, az alkotás, problémamegoldás és döntés, emellett az együttműködés, a közösségbe történő beilleszkedés képességével és igényével, tevékenységük kritikus értékelésének és irányításának a képességével, és az önszabályozás valamint az önfejlesztés igényével. A tantárgyi struktúra fontos pillérét képezik azok a fejlesztő gyakorlatok, amelyek a mérés-értékelés folyamatának különböző fázisaiban szükséges szakmai kompetenciák eredeti felhalmozását, a problémamegfogalmazás és az ennek megfelelő adatfelvételi és adatelemzési módszer egyszerre magabiztos és önreflexióval kontrollált kiválasztását szolgálják.

7.2. Tudáselemek, megszerzhető ismeretek: A pedagógusképzésben szerzett ismeretekre és a közoktatásban szerzett tapasztalatokra épülően a közoktatás rendszerének, intézményrendszerének működésével, hatékony irányításával; az oktatás-nevelés tartalmi szabályozásának új követelményeivel és a tartalmi követelmények oktatásban és a

nevelésben történő gyakorlati alkalmazásával; a pedagógus tevékenységével és az egyéni sajátosságokra érzékeny személyiségformálással kapcsolatos új ismeretek és kompetenciák.

Kötelező ismeretkörök (55 kredit):

- Közigazgatási vezetési ismeretek: a Magyar Köztársaság alkotmányos alapjai, a közigazgatás felépítése és működése, alapvető államháztartási ismeretek, a közigazgatási eljárás szabályai az oktatásügyben, európai uniós alapismeretek.
- A nevelési-oktatási intézmény, mint szervezet: a közoktatási intézmény működése és annak jogi szabályozása, hazai fejlesztési és EU-s prioritások, szervezeti kultúra, az intézmény vezetése, intézményszintű tervezés, információáramlás, kommunikáció; innováció és szervezetfejlesztés, az intézmény képének tudatos alakítása.
- Az intézmény és környezete: fenntartói jogok és kötelezettségek, kistérségi együttműködés keretei, egyeztetési mechanizmusok és fórumok, a családdal való kapcsolattartás és intézményes formái; az intézmény természeti és épített környezete.
- A nevelési-oktatási intézmény hatékonysága: a hatékonyság mutatói, mérési lehetőségei; a tanulói és a pedagógusi munka értékelése; a minőségbiztosítás módszerei; tanári, tanulói és szülői szerveződések; az intézményi légkör szociálpszichológiai jellemzői, összefüggése a teljesítménnyel.
- Az integráció és szegregáció kérdései: hátrányos megkülönböztetés, az esélyegyenlőség elve, fenntartói megoldások az integrációra, szektorközi együttműködés.
- A pedagógus a nevelési-oktatási intézmény szervezetében: a pedagógus szerepei, munkatevékenységei; pedagógiai folyamattervezés, intézményi feladatok megszervezése, együttműködés; szakmai önismeret és önreflexió a pedagógiai gyakorlatban; a pedagógusok mentálhigiénéje, konfliktusok és kezelésük; a pedagógus tevékenységét segítő új eljárások, módszerek, technikák; az oktatási folyamat tervezése, osztályozás, értékelés.
- Sajátos pedagógiai, pszichológiai ismereteket és módszereket igénylő személyek, illetve csoportok nevelése-oktatása: a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók köre, a pszichés fejlődés zavarai miatt sajátos nevelési igényűvé nyilvánított gyermekek, tanulók vizsgálatával kapcsolatos eljárások; egészségnevelés, egészségfejlesztés, mentálhigiéné, drogmegelőzés; hátrányos helyzetűek, lemaradók, fogyatékosok együttnevelése, az integráció feltételei; nemzeti és etnikai kisebbségek az oktatásügyben; az élethosszig tartó tanulás, felnőttoktatás.

Választható ismeretkörök (55 kredit):

A választáson alapuló ismeretkörök az alábbiak lehetnek (választható szakirányok):

- a) a pedagógusképzésben szerzett szakképzettség szerint differenciálva az új szaktudományi és szakmódszertani ismeretek, illetve az adott pedagógusi feladatok ellátásához szükséges elméleti és gyakorlati ismereteket megerősítő, elmélyítő, felfrissítő ismeretek, a szakhoz kapcsolódó megszerzett tudás, készségek és képességek továbbfejlesztése;
- b) a pedagógus munkakörökhöz, illetve a közoktatási intézmények egészéhez kapcsolódó speciális feladatok (mérés és értékelés, szaktanácsadás, vizsgaelnöki, szakértői, minőségbiztosítási feladatok) ellátásához szükséges ismeretek, tudás, készség és képességek;

- c) pedagógiai és pszichológiai általános és elméleti ismeretek, képességek bővítését, illetve megszerzését szolgáló ismeretkörök.

7.3. Személyes adottságok:

- kreativitás, rugalmasság,
- probléma felismerő és megoldó készség,
- alkalmasság az együttműködésre, a csoportmunkában való részvételre
- széles körű tájékozottság,
- információ feldolgozási képesség,
- elkötelezettség és igény a minőségi munkára,
- önművelésre, önfejlesztésre, az egyéni tudás, ismeret bővítésére, elmélyítésére való készség, a szakmai továbbképzéshez szükséges pozitív hozzáállás,
- kezdeményező, illetve döntéshozatali képesség, személyes felelősségvállalás és annak gyakorlása

7.4. A szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:

A végzett szakképzett pedagógusok alkalmasak az alapképzésben elmélyített, megújított, legújabb ismeretekkel kiegészített szaktudományi ismereteik, illetve a pedagógusi tevékenység ellátásához szükséges elméleti és gyakorlati ismeretek alkalmazására.

Felkészültek a pedagógus munkakörökhöz, illetve a közoktatási intézményekhez kapcsolódó speciális feladatok ellátására.

Képessé válnak a közoktatási rendszer és intézmények eredményes, hatékony irányítására, az oktatás-nevelés tartalmi szabályozásának új követelményeit a szaktárgyi oktatásban és nevelésben való gyakorlati alkalmazására, az egyéni sajátosságokra érzékeny személyiségformálás módszereinek alkalmazására.

8. A szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök és azok kreditértékei

Közigazgatási vezetési ismeretek	7 kredit
A nevelési-oktatási intézmény, mint szervezet	7 kredit
Intézmény és környezete	3 kredit
A nevelési-oktatási intézmény hatékonysága	8 kredit
Az integráció és szegregáció kérdései	4 kredit
A pedagógus a nevelési-oktatási intézmény szervezetében	7 kredit
Sajátos pedagógiai, pszichológiai ismereteket és módszereket igénylő személyek, illetve csoportok nevelése-oktatása	17 kredit
Szigorlat	2 kredit
Összesen :	55 kredit

9. A képzés tanterve

a, A közös képzés kötelező részének tanterve (I. -II. félév)

Tantárgykód	Tantárgy	I. félév			II. félév		
		Óra-szám	Számon-kérés	Kredit	Óra-szám	Számon-kérés	Kredit
I. Közigazgatási vezetési ismeretek							
SZAG144	1. Közigazgatási és államháztartási ismeretek	15	K	4			
SZEU144	2. Európai oktatásügyi integrációs folyamatok	10	K	3			
II. A nevelési-oktatási intézmény mint szervezet							
SZTI144	1. Tanügyigazgatási és jogi ismeretek	10	K	3			
SZSZV144	2. Szervezetfejlesztés és vezetési kultúra	15	K	4			
SZIK144	3. Intézmény és környezete	10	G	3			
III. A nevelési-oktatási intézmény hatékonysága							
SZIN144	1. Intézményértékelés és a tanulói, tanári munka értékelése	10	G	4			
SZMI212	2. Minőségellenőrzés, minőségértékelés, minőségfejlesztés				15	K	4
IV. A pedagógus a nevelési-oktatási intézmény szervezetében							
SZPF244	1. Pedagógiai folyamat-tervezés és -szervezés	10	G	3			
SZT244	2. Szakmai önismeret				15	K	4
V. Az integráció és szegregáció kérdései							
SZESZF144	1. Esélyegyenlőség, szektorközi együttműködés, fenntartói megoldások	15	G	4			
VI. Sajátos csoportok nevelése, oktatása							
SZME144	1. Egészségpszichológiai és az egészségre nevelés kérdései				15	G	5
SZSP211	2. Sajátos nevelési igényű gyerekek nevelése, oktatása				15	K	5
SZGY244	3. Gyermek- és ifjúságvédelem, hátrányos helyzet kezelése				15	G	5
SZFE244	4. Az élethosszig tartó tanulás, a felnőttoktatás kérdései				10	G	4

Óraszám: 180;

Kredit: 55;

kollokvium: 7.

gyakorlati jegy: 7.

b, A választható tárgyak az egyes specializációk III. – IV. félévre vonatkozó tanterveiben találhatóak

10. A résztvevők teljesítményét értékelő rendszer:

A szakdolgozat:

a specializációs képzési rész ismeretköreiből meghatározott témából kell készíteni.

A záróvizsga:

A záróvizsgára bocsátás feltétele: a tantervben előírt számú vizsga és gyakorlati jegy megszerzése, valamint a szakdolgozat benyújtása.

A záróvizsga részei: a záróvizsga főbb részeit az egyes szakirányok határozzák meg. A záróvizsgán a benyújtott szakdolgozatot is meg kell védeni.

A záróvizsga eredménye (oklevél minősítése): a záróvizsgán kifejtett tételre kapott érdemjegy és a szakdolgozat érdemjegyének számtani átlaga.

(A záróvizsga bizottság a témavezető előzetes értékelése és a szakdolgozat védelme alapján megállapítja a szakdolgozat érdemjegyét. A záróvizsga bizottság egy összesített érdemjegyben értékeli a vizsgázó feleletét.)

11. A korábban szerzett ismeretek, gyakorlatok beszámításának rendje:

Bármely felsőoktatási alapképzésben vagy továbbképzésben szerzett kredit elismerhető, ha a kredit átváltás általános szabályai szerint egyenértékesíthető jelen szakvizsgás képzés valamely tantárgyával.

12. Tantárgyi programok:

a, A képzés kötelező részének tantárgyi programjai

I.KÖZIGAZGATÁSI VEZETÉSI ISMERETEK TANTÁRGYBLOKK

SZAG144 - Közigazgatási és államháztartási ismeretek

1. Az államháztartás közgazdasági szerepe és jelentősége
 2. Az államháztartás rendszere, funkciói és alapelvei
 3. Az államháztartási rendszer központi alrendszerei
 4. Az államháztartási rendszer helyi alrendszere
 5. A költségvetési szervek jogállása
 6. A költségvetési szervek gazdálkodása
 7. A költségvetési szervek ellenőrzése
-

SZEU144 - Európai oktatásügyi integrációs folyamatok

1. Az Európai Unió kialakulásának története, működésének feltételrendszere (3 pillér, tagállamok, csatlakozások, kiegyenlítő alapok, szubszidiaritás elve, stb.)
 2. A jogalkotás folyamata (az *acquis communautaire*, elsődleges, másodlagos jog dokumentumai, az Európai Bíróság döntései, a közösségi politika dokumentumai, stb.)
 3. Harmonizációs folyamatok az oktatási jogalkotás területén az Európai Unióban (az oktatási jogszabályok új dimenziói, keretjellegű szabályozás előtérbe kerülése, a nemzeti alaptantervek, az iskola társadalmasítása stb.)
 4. A közösségi oktatási stratégia alapidokumentumai (fehér könyvek, zöld könyvek, Maastrichti Szerződés, Amszterdami szerződés nevezetes cikkelyei)
 5. Közösségi kompetenciák az oktatás területén (az uniós szerződés és az oktatás, az uniós oktatáspolitikai hatóköre, szakképzés, más területek, nemzeti megközelítések).
 6. Az EU oktatási prioritásai (versenyképesség és innováció, a társadalmi kohézió fenntartása, *lifelong learning*, munkavállalói mobilitás segítése, ICT, nyelvoktatás, társadalmi partnerek bevonása, európai dimenzió erősítése, távoktatás fejlesztése, stb.)
 7. Reformok a közoktatásban (az angol, a francia, a holland reformok)
 8. Az iskolák irányításának sokszínűsége az EU államaiban néhány tagállam példáján (Németország, Franciaország, Hollandia, Anglia)
 9. A közoktatás szerkezetének hasonlóságai a tagállamokban (a tagolt, a részben egységes, az egységes iskolastruktúra példáival)
 10. Az oktatási struktúrák összehasonlító táblázata az Európai Unió országaiban (iskolák közötti átjárhatósági problémák, pályaorientációs lehetőségek)
 11. Transzparencia az Európai Unió tagállamaiban az oktatási törvénykezéshez kapcsolódó tantervkészítés terén (az oktatás tartalmi szabályozása, mint közügy, az oktatás tartalma, soknemzetiségű tantervek, iskola és tanár autonómiája)
 12. Az egyes műveltségterületekre fordított időkeret mértéke az Európai Unió tagállamaiban (anyanyelv, társadalomtudományok, természettudományok, stb.)
 13. Az idegen nyelvek oktatásában mutatkozó hasonlóságok az Európai Unióban
 14. A tankötelezettség teljesítéséhez kapcsolt időtartam
 15. A középfokot lezáró vizsgák az Európai Unióban
 16. A közoktatás finanszírozásában mutatkozó állami és egyéb finanszírozói szerepvállalás hasonlóságai
 17. A közösségi programok (Socrates, Leonardo, a Negyedik keretprogram, programok a jövőben)
 18. Az oktatás ellenőrzése, a szakértői, szakfelügyeleti rendszer (a holland, a francia, az angol rendszer)
-

II. A NEVELÉSI-OKTATÁSI INTÉZMÉNY, MINT SZERVEZET TANTÁRGYBLOKK

SZTI144 - Tanügy-igazgatási és jogi ismeretek

1. A közoktatás fogalma (az Alkotmány, a közoktatási törvény és a szakképzési törvény alapján).
2. A tanügy-igazgatás helye a magyar jogrendszerben, a jogalkalmazás alapelvei a pedagógiai munkában és a közoktatási intézmények működésében.
3. Az állam feladatai a közoktatás irányításában.
4. Az önkormányzatok feladat-ellátási kötelezettsége a közoktatásban.
A települési és a megyei önkormányzatok feladat-ellátási kötelezettsége. A megyei közoktatási fejlesztési terv szerepe. Kistérségi (többcélú kistérségi társulás) és régiós szintű együttműködés a közoktatási szolgáltatások biztosításában.
5. A közoktatási intézmény alapítása, működési feltételei. Az intézmények belső jogi normái.
6. A fenntartói irányítás jellemzői és jogkörei a közoktatásban.
7. A közoktatási intézmény ellenőrzésének szabályai.
8. A gyermeki, tanulói jogok és köteleességek a közoktatási intézményekben. A gyermek mindenek felett álló érdeke. Az esélyegyenlőség feltételeinek biztosítása. Az egyenlő bánásmód elve.
9. A tanulók közösségei. Az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat jogai, működésének jogi kérdései.
10. Az óvodai felvétel, a tankötelezettség, a tanulói jogviszony, a kollégiumi tagsági jogviszony tanügy-igazgatási kérdései.
11. A szülői jogok gyakorlása a közoktatási intézményekben. A szülői szervezet. Az iskolaszék.
12. Alkalmazási feltételek, munkavégzési szabályok a közoktatásban.
13. A pedagógusok jogai és köteleességei a közoktatási intézményekben. Az intézményvezető feladatai, jogkörei. A nevelőtestület (alkalmazotti közösség) és a szakmai munkaközösségek működése.
14. A pedagógiai szakszolgálatok.
15. A pedagógiai-szakmai szolgáltatások.
16. A jogorvoslati jog érvényesülése a közoktatásban.
17. A jegyző államigazgatási feladatai a közoktatásban.
18. Az iskolai rendszerű szakképzés tanügy-igazgatási szabályozása.
19. A nem helyi önkormányzati fenntartású intézmények működésének jogi feltételei.

SZSZV244 - Szervezetfejlesztés és vezetési kultúra

1. A szervezetek fogalma, az alapvető szervezeti paraméterek (munkamegosztás, hatáskörmegosztás, koordinációs eszközök, konfiguráció).
2. A közoktatási intézmények szervezeti sajátosságai: az erőforrás-allokáció, a vezetői felelősség az intézmény-fenntartó viszonylatában, a szervezet egyedi és rendszerszintű létezése.

3. A szervezetek formális és informális szintje: organogram és tényleges működés.
 4. A szervezeti léggör, a szervezeti kultúra fogalma.
 5. Mechanikus és organikus szervezeti elemek az iskolai működésben.
 6. Szervezeti célok: a célok hierarchiája. A célmegvalósítás folyamata: a technológiai folyamat.
 7. A nevelési intézmények szervezeti sajátosságai: a pedagógiai folyamat, mint technológia, a nevelés mint projektjellegű szolgáltatás.
 8. Szervezeti változás, szervezeti tanulás. A szervezeti változások típusai: inkrementális és radikális változások.
 9. Változásvezetési taktikák: a Nutt- és a Zaltman-Duncan-féle taktika alkalmazási a közoktatási intézmények szervezetfejlesztésében.
 10. Vezetői szerepek és taktikák a szervezetfejlesztésben.
-

SZIK144 - Az intézmény és környezete

Fenntartói jogok és kötelezettségek:

E fejezetben ismertetésre kerül, melyek azok a feladatok, melyeket a helyi önkormányzati és nem önkormányzati fenntartóknak biztosítaniuk kell (Ktv. 85.§-88.§, illetve 102.§-ai foglalnak magába.) Természetesen rá kell világítani arra, hogyan lehet ezt a gyakorlatban elvégezni, hogyan kell összehangolni a Ktv. rendelkezéseit a fenntartónak az intézménnyel; Milyen fenntartói dokumentumokat kell elkészíteni, és arra hogyan kell ráépülniük ezekre az intézményi dokumentumoknak (pl.: ÖMIP IMIP, stb.).

Különös figyelmet kell fordítani az intézményi átszervezésekre, ellenőrzésekre.

Kistérségi együttműködés keretei*:

A Ktv.89/A.§-a részletesen taglalja, hogyan lehet a közoktatás feladatait a kistérségi társulás keretein belül megszervezni.

Mivel a költségvetési törvény ösztönző normatívákat tartalmaz a társulás által fenntartott intézményeknek, illetve az intézményfenntartó társulásoknak, egyre gyakrabban találkozunk ezzel a kérdéssel.

Mivel viszonylag új, de terjedő formáról van szó, részletesen ki kell rá térni. Itt kell szót ejteni a kistérségi közoktatási feladatellátási tervről is.

SZIN144 - Intézményértékelés és a tanulói, tanári munka értékelése

Az értékelés helye a pedagógiai folyamatban. Az intézményműködés elemzése és értékelése (alapfogalmak, eredményesség, oktatási minőség, hatékonyság). Az értékelés szintjei, az értékelésben érdekelt köre.

Az alap-, működési és megvalósíthatósági célok koherenciájának vizsgálata. Az iskola mint szervezet értékelése: a vezetés minősége, döntéshozatali rendszer, információs rendszer, szervezetelemzés. A fenntartói teljes körű intézményértékelés.

Humán erőforrás-fejlesztés. Elvárások, attitűdök, motiváció, elégedettség mérése. Az iskolai nevelés, oktatás értékelése. Eredménymérések. A különbségek kezelése az iskolában. Kapcsolatrendszer (PR, kommunikációs csatornák). Szolgáltatások.

Az intézmény pedagógiai programjának értékelése.

SZMI212 - Minőségellenőrzés, minőségértékelés, minőségfejlesztés

1. Az iskolai szervezet
 2. Szervezetfejlesztés és változásmenedzsment
 3. A vezetői szerep, iskolavezetési modellek
 4. Csapatépítés. A hatékony csoport; Belbin-modell
 5. Partnerek azonosítása: iskolahasználók, résztvevők, szolgáltatás
 6. Intézményműködés, intézményértékelés
 7. Kommunikáció az iskolában. Információs rendszerek, pedagógiai kommunikáció, a kommunikáció mérése
 8. Intézményi minőségpolitika
 9. Minőségbiztosítás
 10. A csapat mint minőségi csoport: minőségi körök, funkciója, tevékenysége, ellenőrzés, értékelés, eredmények, kudarcok elemzése.
 11. Különböző minőségbiztosítási modellek: ISO, TQM, QPSA, OKKER, Qualitas, BGR
 12. Minőségügy a hazai közoktatásban. Eötvöstől napjainkig. Reálfolyamatok az iskolában.
 13. Visszatérő helyzetelemzés
 14. Minőségbiztosítási ciklus: PDCA ciklus
 15. Dokumentáció
 16. Comenius 2000. Partnerközpontú együttműködés, folyamatszabályozás, folyamatos fejlesztés.
 17. A minőségbiztosítási program kritikus pontjai: intézményi szint, fenntartói szint, ágazati szint
 18. Benchmarking
-

IV.A PEDAGÓGUS A NEVELÉSI-OKTATÁSI INTÉZMÉNY SZERVEZETÉBEN
TANTÁRGYBLOKK

SZPF244 - Pedagógiai folyamattervezés és –szervezés

1. A pedagógiai folyamat jellege, tervezhetősége.
 2. A pedagógiai folyamat tartalma: a képesség- és rendszerfejlesztés.
 3. A képességfejlesztés típusai, a nevelési rendszer összetevői (statikus és dinamikus tényezők).
 4. A rendszeralkotó tényezők taxonomikus áttekintése.
 5. A rendelkezésre álló bemeneti tényezők.
 6. A bemeneti tényezőket kimeneti eredményekké alakító pedagógiai transzformációk.
 7. Az elérhető kimeneti eredmények.
 8. A fejlesztési programok fontosabb szerkezeti elemei.
 9. A fejlesztés előzményei, a környezeti adottságok, a fejlesztési módszerek, a várható eredmények.
 10. A pedagógiai folyamat és az innováció kritikus pontjai. A pedagógiai folyamat szervezése.
-

SZTR244 - Szakmai önismeret: A pedagógustevékenységet segítő módszerek, eljárások, technikák

Személyiségmodellek; személyiségtípusok; személyiségdinamika; kognitív modellek
Emberképek; személyészlelés; kognitív stílus
Tanár-diák interakció; vezetési stílusok; befolyásolási stratégiák; tranzakciók

V. AZ INTEGRÁCIÓ ÉS SZEGREGÁCIÓ KÉRDÉSEI TANTÁRGYBLOKK

SZESZF144 - Esélyegyenlőség, szektorközi együttműködés, fenntartói megoldások

A hazai közoktatás intézményszervezési és tartalmi fejlesztése folyamatának meghatározó fontosságú eleme a gyermekek, tanulók esélyegyenlőtlenségének mérséklése.

Ez a jelentős, társadalmi szintű szándék természetesen túlmutat az óvoda, iskola világán és pontosan megfogalmazódik az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV: törvény előírásaiban. A jogszabály – többek között – települési/kistérségi Esélyegyenlőségi Program, s annak részeként Köznevelési Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv alkotását írja elő az önkormányzatok számára, és azzal összhangban álló helyi (óvodai, iskolai) esélyegyenlőségi tervet kell készíteniük az intézményeknek is.

Ennek a kérdéskörnek lényeges komponense az óvodai/iskolai integrációs felkészítés, ami a szociális helyzetből és/vagy az egyéni képességek fejlettségéből eredő hátrányok ellensúlyozását szolgálja. 2007. április 24-én jelent meg az Oktatási és Kulturális Minisztérium közleménye, amely „A halmozottan hátrányos gyermekek és tanulók esélyegyenlőségének biztosítását szolgáló iskolai és óvodai integrációs program” címet viseli és amelynek gyakorlati bevezetése 2007. szeptember 1-jétől lehetséges.

A képzés során ennek megfelelően az alábbi kérdéskörök feldolgozását tervezzük:

- jogszabályi környezet: elsősorban a köznevelési törvény és a 11/1994.(VI.)
 - MKM-rendelet vonatkozó előírásai,
 - az esélyegyenlőséget szolgáló új oktatásszervezési formák (szakiskolai felzárkóztató oktatás, képesség-kibontakoztató felkészítés, integrációs felkészítés, iskolaotthonos oktatás és nevelés),
 - az intézményi esélyegyenlőségi intézkedési terv,
 - az iskolai differenciálás új megközelítése,
 - az iskolai integráció működését biztosító szervezeti feltételek,
 - az együttnevelés pedagógiai esélyeit növelő tényezők
 - kulcskompetenciákat fejlesztő programok, programelemek
 - az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek
 - módszertani elemek (egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés, kooperatív tanulás, projekt módszer, stb.)
 - új típusú pedagógusi együttműködési formák
 - a pedagógiai mérés, értékelés megvalósítása, intézményi önértékelés
 - az intézményi pedagógiai program és helyi tanterv felülvizsgálata, aktualizálása
-

VI. SAJÁTOS CSOPORTOK NEVELÉSE, OKTATÁSA TANTÁRGYBLOKK

SZSP211 - Sajátos nevelési igényű gyerekek nevelése, oktatása

1. A lassú tanulók
 2. A tehetséges tanulók
 3. A hátrányos helyzetű tanulók
 4. A tanulási zavarral küzdő tanulók
 5. Az alulteljesítő tanulók
 6. A nehezen nevelhető tanulók
 7. Az akadályozott (sérült, fogyatékos) tanulók
-

SZME144 - Egészségpszichológiai és az egészségre nevelés kérdései

1. A mentálhigiénia története, alapfogalmai.
 2. Az orvosi, pszichiátriai, „pozitív” mentálhigiénés, közösségi mentálhigiénés, szociobiológiai-evolúciós, „New Age” koncepciók.
 3. A lelki egészségvédelem lépcsői: primer, szekunder, terciér prevenció.
 4. A mentálhigiénés tevékenység helye, keretfeltételei, a mentálhigiénés modellek és ellátórendszerek. A magyar populáció egészségügyi helyzetképe, a szorongás és a félelem.
 5. A stressz és az életesemények. Megelőzés, megküzdési stratégiák, pozitív copingmechanizmusok.
-

SZGY244 - Gyermek- és ifjúságvédelem, hátrányos helyzet kezelése

1. A XXXI/1997. évi gyermekvédelmi törvény alapján az iskolai gyermekvédelmi munka tervezése, koordinálása, gyakorlati kérdések.
 2. A fenti törvény alapján átszerveződött gyermekvédelmi intézményhálózat specifikumai, a gyermekjóléti alapellátás keretében működő intézmények, a szakellátás rendszere, speciális gyermekvédelem, javítóintézetek.
 3. Az S.O.S. Gyermekfalv. Egyházi és civil fenntartású, működtetésű intézmények sajátosságai.
 4. A különböző típusú gyermekvédelmi intézményekben dolgozó szakemberek képzése, átképzése, továbbképzése, dilemmák.
-

SZFE244 - Az élethosszig tartó tanulás, a felnőttoktatás kérdései

1. Az andragógia története, irányzatai, kulcsfogalmai, alapelvei, módszerei, tudományos és szakmai kapcsolatai, helye a tudományok rendszerében, tudományos autonómiájának helyzete.

2. A LifeLong tanulás, oktatás, képzés, nevelés, szocializáció különbségei és hasonlóságai az egész életen át tartó fejlődés (lifespan development) különböző szakaszaiban. A felnőttképzés jelentősége, tanulás az egész életen át. Nemzetközi trendek. Felnőttképzési modellek és ajánlások Európában.
 3. A felnőttoktatás és – képzés ágazatai: az iskolarendszerű és iskolarendszeren kívüli felnőttképzés sajátosságai. A felnőttoktatás a közoktatás és a felsőoktatás rendszerében; a munkaerőpiaci képzések, a regionális képző központok képző tevékenysége; a képzési vállalkozások- és a munkahelyek képző tevékenysége, a felnőttoktatás a közművelődés rendszerében.
 4. A felnőttképzés irányítása és szabályozása. A felnőttoktatás és –képzés jogi szabályozása, finanszírozása. A felnőttképzési intézményi- és program-akkreditációs szabályozás, a képzési terv, képzési program elemei.
 5. Az andragógia és az emberi erőforrás-fejlesztés/menedzsment összefüggései.
 6. Az andragógus szerepei, szerepértelmezései, szakmai identitása; felnőttek tanulását segítő szakember, vezető.
 7. A felnőttképzés tervezése. A felnőttképzés szereplői, tervezési-szervezési szintek. Szükségletfelmérés, célcsoport-elemzés, munkakörelemzés, curriculumfejlesztés – különös tekintettel a kompetenciaalapú curriculum-modell sajátosságaira – programtervezés, -szervezés, -értékelés, programkínálatok szerkezete.
 8. Felnőttoktatási formák: a „formális, nonformális, informális” megkülönböztetések értelme: a hagyományos forma sajátosságai, szisztematikus és rugalmas, szinkron/aszinkron, zárt és nyitott, helyi és távoktatás; a modern (virtuális rendszerű) távoktatás, információtechnológia és telekommunikáció.
 9. Andragógiai módszertani kultúra, módszertár, módszerválasztás stratégiáktól és formáktól (is) függően.
 10. A felnőttoktatás, mint vállalkozás: jogi, gazdasági – üzleti, szervezési – logisztikai, etikai kérdések.
-

SZSZ200 - Szigorlat

Tételsor

1. Az értékelés, ellenőrzés és mérés kapcsolatrendszere a pedagógiai értékelés folyamatában.
2. A belső és a külső értékelés kapcsolata az intézményértékelésben.
3. A pedagógus-teljesítményértékelés jogszabályi háttere, a teljesítményértékelés jellemzői, fajtái.
4. Mutassa be intézményének teljesítményértékelési rendszerét.
5. A pedagógiai program értékelése.
6. A közoktatási intézmények értékelésének fajtái, módszerei és eszközei.
7. A hatékonyság és az eredményesség mérésének fajtái, a tanulói teljesítmények értékelése.
8. Ismertesse, milyen tartalmi elemekkel rendelkezik a Szervezeti és Működési Szabályzat? Mi az elfogadás módja? Hogyan lehet módosítani?
9. Hogyan lehet köznevelési intézményt alapítani és megszüntetni? A fenntartó feladatai.
10. Ismertesse a Pedagógiai Program tartalmi elemeit, elfogadásának és módosításának folyamatát!
11. Ismertesse a települési közoktatási fejlesztési terv tartalmi elemeit, összhangját különböző dokumentumokkal.
12. Ismertesse azokat a szülői szervezeteket, amelyeken keresztül a szülő intézményesített jogait gyakorolhatja!
13. Ismertesse a köznevelési feladatellátásra kötelezettek körét!
14. Mi határozza meg, hogy egy nevelési-oktatói intézmény milyen helyiségekkel és eszközökkel kell, hogy rendelkezzen. Az eszközök beszerzésére milyen lehetőségek voltak 2003 előtt, 2008-ig és jelenleg.
15. A pedagógiai folyamattervezés fogalma, nehézségei és lehetőségei.
16. A pedagógiai folyamat input tényezői.
17. A pedagógiai transzformációk rendszere, tartalma, az analitikus és szintetikus képességfejlesztés.
18. A pedagógiai folyamat output tényezői.
19. Az iskolai reáltevékenységek rendszere.
20. A pedagógiai folyamat térben és időben. Az extenzív és intenzív fejlesztési szakasz.
21. A pedagógiai innováció folyamata, lépései. Az innovációs ötlettől a megvalósulásig.

12. .A képzési program végrehajtásához szükséges tárgyi és személyi feltételek, ezek biztosításának módja:

Az egyetem a képzés infrastrukturális hátterét (tantermek és felszerelésüket) biztosítja. A képzés legkülönbözőbb szakterületeihez az egyetem különböző karain rendelkezésre áll a megfelelően képzett személyi, oktatói háttér, de néhány gyakorlati jellegű kollégium megtartására külső előadókat (OKM, Önkormányzatok) kér fel.

A specializációs továbbképzésben részt vevő oktatók a Debreceni Egyetem részéről:

Név	Beosztás	Tudományos fokozat
Dr. Buda András	DE BTK Neveléstud. Intézet egyetemi adjunktus	PhD
Dr. Chrappán Magdolna	DE BTK Neveléstudományi Intézet, intézetigazgató főiskolai docens	PhD
Dr. Kovács János	DE EFK Alkalmazott Psz. Tanszék, egyetemi adjunktus	PhD
Dr. Márkus Edina	DE BTK, Neveléstudományi Intézet, egyetemi adjunktus	PhD
Dr. Tóth László	Pszichológia Intézet, Ped.-Psz. Tanszék, egyetemi docens, intézetvezető- helyettes	PhD, habil.
Pálinkás Miklósné dr.	MTA Atommagkutató Intézet, gazdasági igazgató	PhD
V. Dr. Gönczi Ibolya	DE BTK Neveléstudományi Intézet, egyetemi docens	PhD, habil.

A közös év külső, felkért oktatói, szakértői:

Név	Beosztás
Brassói Sándor	Emberi Erőforrások Minisztériuma, Köznevelés – Irányítási Főosztály, főosztályvezető
Dr. Cs. Nagy Gábor	nyugdíjas
Dr. Gerencsér Attila	nyugdíjas
Dr. Pető Csilla	DMJV Családsegítő Központ, pszichológus
Kapornai Judit	Berettyóújfalui Önkormányzat, Polgármesteri Hivatal, intézményi irodavezető
Pecsenye Éva	tanácsadó

SPECIALIZÁCIÓK

„A”

A pedagógusképzésben szerzett szakképzettség szerint differenciálva az új szaktudományi és szakmódszertani ismeretek, illetve az adott pedagógusi feladatok ellátásához szükséges elméleti és gyakorlati ismereteket megerősítő, elmélyítő, felfrissítő ismeretek, a szakhoz kapcsolódó megszerzett tudás, készségek és képességek továbbfejlesztése:

Biológia
Etikai ismeretek
19-20. századi filozófia
Fizika
Földrajz
Francia nyelv
Hon- és népismeret
Informatika
Kémia
Latin
Magyar nyelv és irodalom
Matematika
Német
Történelem
Vallástudomány

A pedagógus-szakvizsgára felkészítő specializációs képzés
3-4. félév tantervi hálója
Informatika

Kód	Tantárgynév	Félévi óraszám			Számmonkérés	Kredit	Előfeltétel	Javasolt félév
		Elmélet	Gyakorlat					
			Tant.	Labor				
ILFKP04	Az informatika oktatásának aktuális kérdései	15	0	15	G	7		I
ILFKP01	A számítástudomány legújabb eredményei	20	0	0	K	9		I
ILFKP02	Az információfeldolgozás aktuális kérdései és tanításának módszertana	20	10	0	K	9		I
ILFKP03	Új elvek a számítógépes rendszerek megvalósításában és oktatásuk módszertana	20	0	10	K	9		I
ILFKP05	Az informatika iskolai alkalmazásai	10	0	20	G	6		I
ILFKP10	Szakedolgozat	0	10	0	G	10		I

Választható tárgyak (15 kredit kötelező):

Kód	Tantárgynév	Félévi óraszám			Számmonkérés	Kredit	Előfeltétel	Javasolt félév
		Elmélet	Gyakorlat					
			Tant.	Labor				
ILFVP11	Az internet eszközei és szolgáltatásai	10	0	0	G	5		I
ILFVP15	Informatikai algoritmusok	10	0	0	G	5		I
ILFVP18	Számítógép architektúrák	10	0	0	G	5		I
ILFVP12	Számítógépi grafika	0	5	5	G	5		I
ILFVP13	Az ember-gép kapcsolat új dimenziói	10	0	0	G	5		I
ILFVP14	Digitális képfeldolgozás	10	0	0	G	5		I
ILFVP16	Mesterséges intelligencia algoritmusok	10	10	0	G	5		I
ILFVP17	Mesterséges intelligencia nyelvek	0	10	0	G	5		I

Óraszám: 180;
Kredit: 55;

kollokvium: 3.
gyakorlati jegy: 6.